

PODGURSKI

VESTNIK

zima 2021

lokalPatriot

Izdajatelj: Društvo novomeških študentov

ISSN: 2784-7632

Odgovorna urednica: Ema Koncilija

Oblikovanje: Ema Koncilija in Žiga Serini

Tisk: Izdajanje časopisov Jože Dolinšek s.p.

Naklada: 100 izvodov

Cena: brezplačno

Novo mesto, zima 2021

KAZALO

Uvodnik - 4

Transformacijska strategija v telekomunikacijski industriji - 6

Vpliv pandemije na študente - 9

Intervju - 12

Katastrofa med karanteno - 18

Kolesarimo po Dolenjski - 22

Galerija Simulaker - 26

O ljubezni, batinah in revoluciji - 28

Nič jamranja, samo jadranje - 33

Novomeška d(r)ama - 38

Pretekli projekti - 39

Top 5 filmov zime - 45

Recept: rolada z nutello - 47

Recept: Kvinoja s piščancem in zelenjavo - 48

Predstavljamo DNŠ merch! - 50

Zabavne vsebine - 51

UVODNIK

Drage bralke, bralci (pa tudi tisti, ki ste prišli zgolj zaradi receptov in filmskih priporočil)!

Prolog moje zgodbe z Društvom novomeških študentov sega toliko let nazaj, da jih za las še lahko preštejem na prste ene roke. Prvi letnik končan, vsi izpiti pod streho, zaslužene počitnice se uradno lahko pričnejo. Če to zveni kot idealen čas, da se z novimi prijatelji s faksa odpravimo na morje, ni bolj idealnega kraja, da se srečata dva Novomeščana, kot je obala naših južnih sosedov. In ga uzrem, (takrat še) znanca. Soosnovnošolca, bi lahko rekli. Jaz vsa mladostno naivna, da lahko spremenim svet, rahlo pod vplivom prestolniškega vseprisotnega dogajanja ... da se ne slepimo, par požirkov gin tonica je

verjetno botrovalo moji ognjevitosti ... še dobro ga ne pozdravim, pa ga že kapriciozno napadem. Da sem zgrožena, kako Moje mesto ne premore organizacije študentov, ki bi delovala v korist mladim, organizirala projekte in animirala mesto. In da bo Moje mesto to zdaj sigurno dobilo. Z mano, ki bom takšno organizacijo ustanovila! Hudomušno se mi nasmeji in me povabi na prvo sejo v oktobru. Ha! Ma, ni šans!

Ampak, itak, radovednost mi ni pustila spati, z njo pa so tudi moji rigorozni načrti hitro odšli po gobe. Prišla, videla in ...

povsem diametralno pristala tam, kjer sem še danes. V drugi funkciji, po kar nekaj korenitih spremembah, ampak nič manj zagnana in z isto željo po mladim prijaznem mestu. K sreči pa še zdaleč ne edina. Našla sem podobno misleče posameznike in četudi je vsak iz svojega "foha", s svojimi interesi in s svojim pogledom na svet, nas ravno ta raznolikost toliko bolj bogati. Nekdo kreativno razmišlja, drugi zna skupaj spojiti kable, tretji dizajnira in četrti vse organizira. Skupaj delujemo kot celota.

Ta leta študentskega udejstvovanja ti res veliko pustijo. Od organizacijskih sposobnosti in asertivne komunikacije do občutka za odgovornost, trde kože ter mnogo novih poznanstev. Družiš se, učiš, izpopolnjuješ, zabavaš ... in še preden se dobro zaveš, že nastopi tvoj čas slovesa. Malce si v strahu, ker si prepričan, da z vsako generacijo pridejo čedalje pasivnejši in bolj brezbrizni mladi. Že misliš, da bo vse padlo v vodo, ko se kot Sveta Marija prikaže nekdo nov, svež in presenetli. Se spoji z ekipo, da ta nemoteno ustvarja naprej. Enostavno paše poleg. Ko ata na mamo.

To je ta življenjski cikel DNŠ, ki se utečeno poganja že skoraj 30 let. Ja, v 2022 društvo upihne svojo 30. svečko. V teh treh desetletjih delovanja se je po zaslugi njegovih predanih in alturistično naravnanih članov ob vseskozi spremljajoči neustavljivi želji po svetli in proaktivni prihodnosti mladih odvil marsikateri projekt, razvila marsikatera kompetenca in spletna marsikatera prijateljska vez. V čast preteklim zmagam in hkrati z velikim ozirom na obetavno prihodnost društva v sklopu obletnice pripravljamo niz dogodkov in izzivov, s katerimi se želimo zahvaliti vsem, ki so pripomogli k razvoju DNŠ, kot ga poznamo danes, obenem pa pritegniti nove člane, ki bodo lahko zaznamovali naslednjih 30.

Vabljeni, da nas spremljate na tej naši razburljivi poti (četudi zgolj zaradi receptov in filmskih priporočil).

Lana Klemenčič

*TRANSFORMACIJSKA STRATEGIJA V
TELEKOMUNIKACIJSKI INDUSTRIJI:
ANALIZA PREVZEMA SPRINT CORPORATION
S STRANI T-MOBILE US*

Transformacijske strategije izvedene skozi prevzeme in združitve predstavljajo učinkovit in hiter način za vstopanje na nove trge ali povečevanje tržnega deleža. Telekomunikacijska industrija je ena od najhitreje rastočih sektorjev, velikan v ameriški ekonomiji, ki opolnomoča povezane industrije ter katalizira njihovo rast (Lucky and Eisenberg, 2006). Njen vpliv se bo še povečal, saj bodo napredki v tehnologiji pripeljali takoimenovano četrto industrijsko revolucijo.

Tekom raziskave sem analiziral prevzem podjetja Sprint s strani T-Mobile, hitro rastočega podjetja, ki s temeljitimi spremembami poslovnega modela ter kulture spreminja tržne prakse v industriji. Večina pomembnih združitvev v telekomunikacijski industriji se je zgodila v desetletnem obdobju okoli preloma stoletja, tako da je to največji dogodek, ki je pretresel oligopolistični ter visoko konkurenčni ameriški telekomunikacijskem trg v preteklih štirinajstih letih. T-Mobile je po več letih preprek dobil možnost, da popravi svojo šibkost v smislu manjše velikosti v primerjavi s tekmečema AT&T in Verizon.

Čeprav so imeli v preteklosti trgi pozitivna pričakovanja do velikopoteznih prevzemov in združitvev, se je v večini primerov pokazalo, da je bila rast manjša od pričakovane oziroma je celo nazadovala zaradi različnih težav pri integraciji podjetij. Majumdar (2012) pokaže, kako je po mnogih pomembnih prevzemih v telekomunikaciji več pomembnih finančnih metrik pešalo. Po Brullerjevi (2016) klasifikaciji je večina združitvev v tem sektorju prvega tipa, aneksacija in asimilacija, kjer podjetje konsolidira tržni delež ter popolnoma integrira sredstva kupljenega podjetja.

Za analizo transformacijske strategije T-Mobila pred, med in po zaključenem prevzemu sem se poslužil tako statističnih kot deskriptivnih metod. Na začetku sem s pomočjo tržnega modela, ki sta ga prva predstavila Brown in Warner (1980), analiziral donose delnic T-Mobila. Predpostavka tega tipa metodologije je, da so trgi visoko učinkoviti, premišljeni ter dobro obveščeni. V luči tega dejstva bo pojava pomembnih, presenetljivih ali pomembnih novic povzročila abnormalne donose. Tako lahko učinkovitem trgu najdemo abnormalne donose, ki predstavljajo razliko med donosom po dogodku ter pričakovanim donosom pred novico (Gupta et al., 2013).

Vpliv dogodka je bil opravljen z opazovanjem premika delnice na treh različno dolgih oknih opazovanja: 20, 30 in 40 dni, pred in po naznanitvi ter ob zaključku prevzema. Spremembo cene delnice sem primerjal z gibanjem treh pomembnih indeksov: Dow Jones US Mobile telecommunications index, Nasdaq composite in Standard and Poor's 500. Rezultati statistične analize so pokazali, da je na oknu 30 dni pred in po prevzemu kumulativni abnormalni donos delnice T-Mobile statistično pomemben večji od 0.

V naslednjem delu sem poskušal odgovoriti na vprašanje, zakaj je cena T-Mobilove delnice pokazala pozitivno gibanje in kako je na gibanje delnice vplivala transformacijska strategija podjetja ter drugi pomembni faktorji. V telekomunikaciji obstaja skoraj naravno stanje oligopolije, kjer imajo obstoječi velikani skoraj popoln nadzor na trgu, kjer so manjša podjetja kupljena ali prenehajo delovati. Zaradi potrebe pokrivanja ogromnih površin ter profitom, ki je ustvarjen iz velike baze uporabnikov je zelo pomembna ekonomija obsega.

Kot govori Kvint (2015) v svoji knjigi o strategiji, so pomemben dejavnik vrednote podjetja. Od nastopa izvršnega direktorja Johna Legera ter začetka nove razvojne strategije daje podjetje velik poudarek na zdravo korporativno kulturo in cenjenje svojega kadra. Po raziskavi Comparably (2021) ima T-Mobile oceno A+, kar je več kot druga znana podjetja npr. Apple, Disney in Microsoft.

Industrijski trendi so za T-Mobile pozitivni, tako število uporabnikov (PEW, 2019) kot naprav (FCC, 2020), od leta 2015 pa se tudi količine podatkov hitro povečujejo. V enakem obdobju lahko opazimo, da se je tržna kapitalizacija T-Mobile znatno povečala iz 0,32 na 1,6 milijarde dolarjev, medtem ko je kapitalizacija tekmecev oscilirala in v zadnjem letu celo padla.

T-Mobile svojo transformacijsko strategijo bazira na svojem nasprotovanju uveljavljenim industrijskim praksam, ponudbi enostavnih paketov ter trženjem sebe kot najbolj stranki prijazno podjetje. Za razliko od tradicionalnih tekmecev AT&T in Verizon ima T-Mobile vitko, učinkovito ter moderno poslovanje, brez balasta fiksne telefonije, širokopasovnih povezav ter programskih paketov. T-Mobile se je skoraj popolno osredotočil na 5G ponudbo, z uspešnim zgodnjim pridobivanjem frekvenc skozi leta. Obe konkurenčni podjetji na tem področju zaostajata in sta morali na zvezni licitaciji frekvenc 2020 porabiti znatno večje količine denarja (T-Mobile, 2021). Svojo vizijo stranki prijaznega podjetja utrjuje s potjo vsakoletnih sprememb, med katerimi so bili vključevanje davka v končno ceno, ukinitvi roaminga za Kanado in Mehiko, podatkovnih omejitev, zaklenitve telefonov na nosilca in skritih stroškov ter poenostavljanju ponudbe za poslovne stranke, s čimer so

dosegli predano, zvesto ter naraščajočo uporabniško bazo. T-Mobile gleda v prihodnost s strategijo agresivnega diferenciacijskega trženja, povečano infrastrukturno kapaciteto zaradi združitve in usmerjenostjo v 5G, z med dva in pol ter štirikrat večjim 5G dosegom od konkurenčnih podjetij.

Zadnji korak je bil kvantifikacija vpliva na pomembne finančne multiplikatorje in druge poslovne metrike v obdobju od 2016–2020 ter primerjava podatkov s konkurenčnimi telekomunikacijskimi ponudniki. Tekom analize širokega razpona podatkov vključujoč donos na kapital, dolg na kapital, kratkoročni kazalnik likvidnosti, dobiček, povprečen dobiček na uporabnika, število uporabnikov in multiplikator čistega dobička je mogoče opaziti, da je T-Mobile ostajal v koraku s povprečjem industrije ali jo, v večini primerov, presegal in s tem uspešno povečeval svoj tržni delež na škodo konkurence (FINBOX, 2021). V večini analiziranih multiplikatorjev so vidni jasni pozitivni trendi, ki nam dajejo dobro perspektivo uspešne poti, na katero se je T-Mobile podal s svojo transformacijsko strategijo.

Tako s statističnim delom kot z drugimi aspekti analitične raziskave T-Mobile lahko zaključimo, da ima učinkovito transformacijsko strategijo, dobre rezultate in svetle obete za prihodnost.

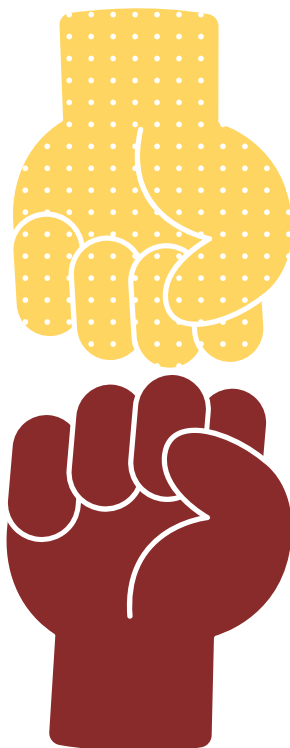
1. Comparably je organizacija, ki specializira v ocenjevanju podjetij na podlagi njihovega vodstvenega kadra, kulture podjetja, možnosti napredovanja ter drugih z delom povezanih dejavnikov.

-
1. Brown, S. J. and Warner, J. B. 1980. Measuring security price performance. University of Rochester. Available on: <https://educipta.com/wp-content/uploads/2014/10/Measuring-Security-Price-Performance.pdf>.
 2. FCC Releases 2020 Communications Marketplace Report. Available on: <https://www.fcc.gov/document/fcc-releases-2020-communications-marketplace-report>.
 3. FINBOX. 2021. Charts. Available on: <https://finbox.com/NASDAQGS:AAPL/charts>.
 4. Gupta et al. 2013. A Case Study of Acquisition of Spice Communications by Idea Cellular Limited. Available on: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2246300.
 5. Kvint, V. 2015. Strategy for the global market: theory and practical applications. Routledge publishing. Available on: <https://www.routledge.com/Strategy-for-the-Global-Market-Theory-and-Practical-Applications/Kvint/p/book/9781138892125>.
 6. Majumdar, K, et al. 2012. Mergers and synergy: Lessons from contemporary telecommunications history. Available on: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0308596111002035>.
 7. Pew Research Center. 2019. Mobile fact sheet. Available on: <https://www.pewresearch.org/internet/fact-sheet/mobile/>
 8. T-Mobile. 2020. "Unprecedented Times," Meet the Un-carrier. T-Mobile Unveils Big Moves for Businesses. Available on: <https://www.t-mobile.com/news/business/unprecedented-times-meet-the-un-carrier-t-mobile-unveils-big-moves-for-businesses>.

MENTALNO ZDRAVJE IN DRUŽBENA PARTICIPACIJA ŠTUDENTOV V POKORONSKIH ČASIH

Pandemija COVID-19 je močno zamajala tla pod nogami in povzročila globalne spremembe na mnogih področjih. Številni ukrepi (lokalna in nacionalna zapora, ukrepi socialnega distanciranja, zaprtja meja, karantena) so prisilili mnoga podjetja, da so v kratkem času prilagodila svoje poslovne modele. Spremembe so se pojavile tako navzven (npr. kako se podjetja povezujejo s strankami, dobavitelji) kot interno (npr. odnosi med delodajalci in zaposlenimi). Podjetja so se bila primorana digitalizirati, eksponentno pa se je razširilo tudi prakticiranje dela na daljavo (Amankwah-Amoah, Khan, Wood, & Knight, 2021; Subramaniam et al., 2021). Spremembe pa so se zgodile tudi na področju izobraževanja in so vplivale na vse učence – od osnovnošolcev pa vse do študentov (Chakraborty, Mittal, Gupta, Yadav, & Arora, 2021). Profesorji in študentje so bili soočeni z mnogo logističnimi, finančnimi in družbenimi problemi (Adnan & Anwar, 2020; Lassoued, Alhendawi, & Bashitishaaer, 2020).

V večini držav so se ob razglašeni pandemiji izobraževalne ustanove zaprle in omogočile učencem, da se izobražujejo na daljavo. Nacionalno zaprtje naj bi imelo vpliv na kar 91 % študentov po celem svetu (Pragholapati, 2020). Študij na daljavo prinaša tako pozitivne (npr. prihranek časa) kot negativne posledice (npr. pomanjkanje fizičnih stikov, timskega sodelovanja). Filozofija izobraževanja na daljavo temelji na teoriji učenčeve neodvisnosti, kjer ni potrebnega stika in interakcije iz oči v oči, pač pa individualno učenje iz učnega gradiva, izdelanega posebej za poenostavitev učenja brez stika z učiteljem. Gradivo mora biti visoke kakovosti, omogoča pa lahko tako individualno kot skupinsko učenje prek informacijsko-komunikacijske tehnologije (v nadaljevanju IKT). Nenadna sprememba načina poučevanja in učenja je povzročila velik šok med študenti. Bilo je zaznanih več ovir, in sicer: individualne (npr. pomanjkanje motivacije), pedagoške (npr. kakovost ocenjevanja), tehnološke (npr. kakovost internetne povezave), finančne in organizacijske (npr. nezmožljivi računalniki) (Lassoued et al., 2020). Velik problem predstavlja tudi pomanjkanje interakcije z učitelji in

sošolci, saj v novi situaciji med sabo komunicirajo zgolj digitalno. Interakcija ima slabši odzivni čas, čemur sledi le delna izmenjava idej, znanja in informacij (Adnan & Anwar, 2020). Nacionalni inštitut za javno zdravstvo (v nadaljevanju NIJZ) je nedavno poročal, da je 59,21 % študentov navedlo, da šolanja na daljavo ni mogoče opredeliti kot nezahtevno, le dobra četrtnina jih meni, da je študij na daljavo uspešen. Večina (53 %) študentov pogrša rutino, veliko študentov ima težave s pozornostjo pri spremljanju predavanj (57,5 %) in pri ohranjanju motivacije (55,1 %) tekom študija na daljavo. 29,4 % študentov je ocenilo socialno podporo kot slabo, 21,5 % kot močno (NIJZ, 2021).

Svetovna zdravstvena organizacija (angl. World Health Organization; v nadaljevanju WHO) je poročala o povečanju mentalnih težav, anksioznosti, stresu in depresiji med študenti (Baloran, 2020; Liu, Liu, & Zhong, 2020; Nadeak, Naibaho, & Silalahi, 2020; WHO, 2021). Po poročanju NIJZ so se take težave pokazale tudi v Sloveniji. Na vzorcu 7154 študentov, povprečne starosti 22,85 let, so ugotovili, da je situacija precej resna. Le 22,4 % vprašanih ni poročalo o simptomih depresije oz. 23,3 % o simptomih anksioznosti, 54,94 % jih je poročalo o zmerni do resni stopnji depresije oziroma 51,3 % o zmerni do resni stopnji anksioznosti in 16,02 % o resni stopnji depresije oz. 30,7 % o resni stopnji simptomov anksioznosti. Če je pred pandemijo pomoč poiskalo 31,6 % študentov, je številka med pandemijo krepko narasla na 56 %. Nadalje NIJZ ugotavlja, da so družinski odnosi v glavnem ostali na istem, med tem ko se je poslabšala varnost zaposlitve, finančna varnost, spanje, študij in telesna aktivnost (NIJZ, 2021).

V Društvu novomeških študentov si prizadevamo, da ohranjamo normalno študijsko dejavnost in da študentom omogočamo mreženje, druženje, izobraževanje in fizično aktivnost na različnih dogodkih (od plesa, kuharskih delavnic, pohodov, do stand-upov in koncertov). Pripravili pa smo tudi grafiko (na naslednji strani) z nasveti, kako si izboljšati mentalno zdravje.

Za konec pa ti sporočamo še tole: *“Promise me you’ll always remember — you’re braver than you believe, and stronger than you seem, and smarter than you think.”* — Christopher Robin from Winnie the Pooh, in pa: *“If there is no struggle, there is no progress.”* — Fredrick Douglass.

1. Adnan, M., & Anwar, K. (2020). Online Learning amid the COVID-19 Pandemic: Students' Perspectives. *Journal of Pedagogical Sociology and Psychology*, 2(1), 45–51. <https://doi.org/10.33902/JPS>
2. Amankwah-Amoah, J., Khan, Z., Wood, G., & Knight, G. (2021). COVID-19 and digitalization: The great acceleration. *Journal of Business Research*, 136, 602–611. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2021.08.011>
3. Baloran, E. T. (2020). Knowledge, Attitudes, Anxiety, and Coping Strategies of Students during COVID-19 Pandemic. *Journal of Loss and Trauma*, 25(8), 635–642. <https://doi.org/10.1080/15325024.2020.1769300>
4. Chakraborty, P., Mittal, P., Gupta, M. S., Yadav, S., & Arora, A. (2021). Opinion of students on online education during the COVID-19 pandemic. *Human Behavior and Emerging Technologies*, 3(3), 357–365. <https://doi.org/10.1002/HBE2.240>
5. Lassoued, Z., Alhendawi, M., & Bashithalshaaer, R. (2020). An Exploratory Study of the Obstacles for Achieving Quality in Distance Learning during the COVID-19 Pandemic. *Education Sciences*, 10(9), 232. <https://doi.org/10.3390/EDUCSC10090232>
6. Liu, X., Liu, J., & Zhong, X. (2020). Psychological State of College Students During COVID-19 Epidemic. *SSRN Electronic Journal*. <https://doi.org/10.2139/SSRN.3552814>
7. Nadeak, B., Naibaho, L., & Silalahi, M. (2020). COVID-19 and Students' Anxiety Management. *Journal of Innovation, Creativity and Change*, 1574–1587. Pridobljeno iz <https://www.ijicc.net/>
8. NIJZ. (2021). Raziskava o doživljanju epidemije covid-19 med študenti. Pridobljeno iz <https://www.nijz.si/sl/raziskava-o-dozivljanju-epidemije-covid-19-med-studenti>
9. Pragholaipati, A. (2020). COVID-19 impact on students. Center for Open Science. EdArXiv. <https://doi.org/10.35542/OSF.IO/895ED>
10. Subramaniam, R., Singh, S. P., Padmanabhan, P., Gulyás, B., Plakkeel, P., & Sreedharan, R. (2021). Positive and Negative Impacts of COVID-19 in Digital Transformation. *Sustainability*, 13(16), 9470. <https://doi.org/10.3390/SU13169470>
11. WHO. (2021). Adolescent mental health. Pridobljeno iz <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/adolescent-mental-health>

ŠTUDIJSKI KROŽEK: MOJA ZAPOSLOITEV BO V TRADICIONALNI OBRTI

V Društvu novomeških študentov smo poleti sodelovali z Razvojno izobraževalnim centrom Novo mesto. Udeležili smo se študijskega krožka, ki je bil zasnovan z namenom predajanja znanja. Obrtniki iz okolice Novega mesta in Bele krajine pa so nam poleg svojega znanja in veščin predali tudi strast do obrti, s katero se ukvarjajo. Ob spoznavanju apikulture, lesarstva, pletarjenja in še več, smo ugotovili tudi, koliko truda in ljubezni je vložene v tradicionalno obrt in zakaj je tako pomembno, da se ohranja in prenaša na mlajše generacije. Ob zaključku projekta smo se pogovarjali z

Ano Marijo Blažič, ki je bila vodja projektnega krožka, v katerem smo sodelovali.

Razvojno izobraževalni center (v nadaljevanju RIC) Novo mesto je v preteklih letih delovanja prerasel v andragoško središče z raznovrstno ponudbo dejavnosti. Vaše aktivnosti so namenjene vsem starostnim skupinam, kakšne projekte izvajate na področju izobraževanja in aktivnosti mladih?

RIC Novo mesto je v preteklem letu obeležil že šestdeset let delovanja, kar kaže na stalnost in trdno vpetost v okolje ter tudi na prilagodljivost, saj nenehno sprejemamo nove izzive. Pokrivamo različne ciljne skupine, med drugim tudi mlade. Mladi se lahko preko različnih projektov vključijo v pestre brezplačne aktivnosti.

Za razvoj in uresničitev karierne poti pri mladih imamo projekt »VšečKAM in GREM« – Karierni center za mlade«, ki je aktivna, inovativna in podporna dejavnost staršem in šolskemu sistemu, potem je tu možna vključitev preko študijskih krožkov, Večgeneracijskega centra SKUPAJ, Svetovalnega središča Novo mesto in Središča za samostojno učenje, nudimo različne oblike učenja računalništva in jezikov ... Mladi se lahko z nami tudi povežejo in postanejo naši prostovoljci ter na takšen način pomagajo vsem deležnikom v naši regiji.

Kakšno je tvoje mnenje o odzivu mladih na projekte, ki jim jih nudite? Se mladi dovolj poslužujemo možnosti in učinkovito delujemo v ponujenih projektih?

Vsaka stvar v življenju, če hočemo, da je uspešna in v dovoljšni meri obiskana s strani udeležencev, mora biti organizirana, predvsem če jo izvajamo prvič. Tudi študijski krožek ni bil izvzet iz tega. Lagala bi, če bi rekla, da je bilo lahko dobiti udeležence. Mnogi mladi si mislijo, da je to brez zveze, zaradi hitrega življenjskega tempa nimajo časa, tradicionalne obrti jim niso zanimive ali mikavne, ne želijo delati na sebi, bližalo se je poletje ...

Prvo srečanje je obiskalo najmanj zainteresiranih, ampak prisotnost se je z vsako naslednjo delavnico povečala. Na kakšen način je to uspelo? Pomembno je, da aktivnosti primerno predstavimo in oglašujemo ter tako povečamo njihovo prepoznavnost. Le na uspešno promoviran dogodek lahko privabimo najpomembnejše člene krožka, udeležence. V primeru promocije smo izkoriščali tako klasične kot nove komunikacijske poti ter se posluževali spletnih medijev in socialnih omrežij. V ospredju je bila tudi neposredna komunikacija, plakati, e-sporočila, informacija je potovala »od ust do ust« in spletna stran organizacije. Nikakor ne gre zanemariti lokalnih predstavnikov in občinskih glasil.

Na katerih področjih bi bili mladi lahko bolj aktivni in še potrebujemo spodbudo?

Prepričana sem, da sta najpomembnejša dejavnika za uspešno vključitev mladih želja po učenju, raziskovanju, pridobivanju novega znanja, razumevanju novih stvari ter metoda poučevanja. Mladi so preko študijskega krožka z obrtnimi mojstri, ki so se posluževali različnih metod poučevanja, pridobivali in razvijali nove spretnosti ter spoznavali in pridobivali metodo izkustvenega učenja. Na srečanjih smo se srečali s tradicionalnimi ročnimi spretnostmi in ustvarjalnimi načini dela. Na vsakem srečanju je mentor (rokodelec) vodil, prikazoval, podal jasna navodila, ki so krožkarje vodila k cilju. S tem so mladi prepoznali lastni potencial, preizkusili svoje zamisli in predloge ter se aktivno vključevali v projektne aktivnosti. Pa ne samo to, doživeli so lokalno okolje Novega mesta in širše okolice. Želeli smo navdušiti mlade, da ne ponikne védenje o domačih in umetnostnih obrteh, ki se je prenašalo iz roda v rod. Sporočiti smo jim želeli tudi, da se iz izkušenj, ki so jih spoznali v ŠK, lahko rodi zaposlitev ali hobi v tradicionalni obrti.

Nekaj idej za delavnice je bilo vnaprej pripravljenih, spet druge smo zaradi želja udeležencev zamenjali, ko je študijski krožek že potekal. Najbolj pomembno od vsega je bilo, da se mladim pokaže, kako pomembno je, da se pridobi znanje bodisi od strokovnjakov za določeno področje ali pa od ostalih članov skupine, da se opolnomočijo in razvijajo v smeri, da so to kompetence, ki jih bodo lahko uporabili v prihodnje. Delavnice so imele tudi izkustven namen.

Letošnje poletje sta DNŠ in RIC sodelovali pri študijskem projektu za mlade. Za kakšen projekt se je šlo in kakšna je bila rdeča nit projekta?

»Moja zaposlitev bo v tradicionalni obrti« je študijski krožek RIC-a. Krožke vodijo usposobljeni mentorji v sodelovanju s strokovnjaki z ustreznimi znanji. Delo in učenje v njih poteka v majhnih skupinah od 5 do 15 članov, kjer se posamezniki učijo drug od drugega. Krožek je financiran s strani Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport.

V razpisni dokumentaciji ministrstva je bilo opredeljenih več skupin. Odločila sem se, da bo krožek namenjen mladim tj. starim do 30 let. Druga sila, ki mi je zelo pomembna v življenju je medsebojno povezovanje in s tem prenos ali delitev znanja drug z drugim. V življenju ne smemo spregledati vrednot kot sta prepletenost skupinskega duha in nesebična medsebojna pomoč. V današnjih časih je na takšen način, seveda tudi v sožitju z naravo, veliko lažje premagovati vsakodnevne ovire. Ti dve ideji sta se povezali in medsebojno podkrepili. Tako je nastal naslov »Moja zaposlitev bo v tradicionalni obrti«.

Ideja oziroma želja je prišla iz obeh strani, iz strani Društva novomeških študentov in moje malenkosti. Premislek je terjala misel, kaj mladi potrebujejo, kaj zares iščejo in v kaj se lahko vključijo, na kakšen način lahko vsrkavajo znanje od različnih mojstrov, razvijejo ročne spretnosti in poglobijo znanje umetnosti tradicionalnih obrti. Gre za obrti, ki izvirajo v preteklosti, vendar so še kako žive. Vsaka od njih je dragocen del kulturne dediščine. Krožek se je izvajal v Novem mestu in lokalni okolici.

Vključeni so bili mladi do 30 let, ki so se preizkusili v več smereh:

- spoznavanju značilnih etnoloških ter drugih tradicionalnih posebnosti,
- ročnih spretnostih,
- izpopolnjevanju svojega znanja o uporabnosti izdelkov,
- kakovosti materialov,
- uporabnosti naravnih materialov,
- razvijanju občutka za estetiko.

Spoznali smo apiturizem (čebelarstvo, med, svečarstvo), lesarstvo, pletarstvo, zeliščarstvo, pripravo tradicionalnih jedi in domače kozmetike ter kamnoseštvo.

Pričeli smo julija z delavnico o apiturizmu. Slovenija je domovina odličnih čebelarjev z dolgoletnimi čebelarskimi praksami. V Krakovskem gozdu smo obiskali čebelarsko Andrejo in njen tipični slovenski čebelnjak.

Kaj hitro smo se vključili v vsa “api doživetja”: ob poslušanju čebeljega brenčanja smo izdelali svečko iz čebeljega voska ter lastne satnice in vdihavali čudovite arome čebeljih pridelkov. Nadaljevali smo z lesarstvom. Gospod Tone nam je pripovedoval o svojem življenju in ljubezni do lesa. To je okolju prijazen material z močnim gospodarskim pomenom, ki omogoča tudi razvijanje ustvarjalnosti. Kot kažejo slike, ta nima meja. Izdelali smo lesenega medveda in dve gozdni gobi. Mojster Jože nam je predstavil tretjo tradicionalno obrt – pletarstvo. Pojasnil je celoten proces pletarske obrti in postopek izdelave košare. Lepo smo vijugali med količki, dokler nismo dosegli želene višine in oblike košarice. Na delavnici smo spoznali tudi pripomočke za izdelavo, in sicer beko, lepo ovijalno žico, žepni nožič in klešče. Avgusta smo bili že na četrti delavnici. Obiskali smo belokranjski zeliščni vrt pod Gorjanci in Minko, permakulturno vrtnarko in zeliščarko.

Spoznali smo številna zelišča in njihovo uporabnost (v prehrani, za čaje). Nekatera zelišča imajo zdravilne učinke, druga so trajno aromatična, spet druga privabljajo čebele in druge živali. Pomen začimb v prehrani je bila kar pomembna tema, saj smo pridobljeno znanje uporabili v kulinariki. Sledila je izdelava domače kozmetike z Ireno. Primerno mesecem, ki sledijo, smo se preizkusili v izdelavi domače kreme za obraz in balzama za ustnice. Spoznali smo terapevtske in negovalne lastnosti eteričnih olj. Zaključili smo z mojstrom Alojzom in kamnoseštvom, pri čemer gre predvsem za oblikovanje nagrobnih kamnov in natančnih geometrijskih oblik. Tudi sam Alojz jih je oblikoval veliko: kamnito uro, žabo, grozdje, podobe oseb ... Predstavil nam je tudi kako se kamne obdeluje v oblike. Slednje zahteva osnovna orodja, metode in veščine kamnoseškega zidarja, poleg tega pa tudi znanje in delo z brusilnimi žagami.

Bi za konec želela mladim še kaj sporočiti?

V zadnjem desetletju, dveh se je položaj mladih temeljito spremenil. Za mlade se odpirajo ali zapirajo možnosti za uspeh, kariero, materialni standard, življenjski stik, izobraževanje ... Odvisno od tega, kako si posameznik zastavi svoje življenjske cilje. Nekdo se spopada z negotovim delom, podaljšano odvisnostjo od svojih družin, precejšnjim povečanjem izobraževalnih zahtev itd. No, menim, da je za vključitev določenih posameznikov ključna »vstopna motivacija«, ki pa seveda izhaja iz aktualne potrebe posameznika. Zato mladim sporočam, da si lahko svoje znanje in moč povečate že v mladih letih že s tem, da se vključite v neformalne programe. Ko se ljudje povežemo in sprejmemo, pridobimo nova znanja, nova prijateljstva, nove veščine, občutimo lepa čustva, črpamo življenjsko moč, obdane nas dobro počutje ...

Skrozi študijski krožek smo poskrbeli za smeh in veselo razpoloženje. Skupaj smo se učili, samoizobraževali, si pomagali ali spodbujali k učenju. Kakšna je popotnica pridobljenega znanja, bomo pa videli v prihodnje.

KATASTROFA MED KARANTENO

V prejšnjih številkah smo si pogledali nekaj primerov zdravih receptov in treningov, ki lahko pripomorejo k bolj zdravemu življenju. Tokrat pa moramo pokazati na enega od problemov, ki so ga povzročile razmere zadnjih dveh let. Vse od pojava novega virusa smo bili v čudnih časih – večino časa smo morali biti doma, ali pa je to bilo vsaj priporočljivo, ko pa nismo bili, pa smo se pripravljali na novo zaprtje. Med preživljanjem dnevov za štirimi stenami, dodatno omejeni z zaprtjem občin, policijsko uro in drugimi ukrepi, je večino ljudi prevzela bolj lena stran. Dopoldanskemu sedenju ali ležanju med šolo ali delom od doma je sledilo še več lenarjenja. Mnogi so redno vadbo nadomestili s premetavanjem hladilnika z namenom najti kaj za pod zob.

Kot posledica premalo gibanja in preveč zaužitih prigrizkov se je še bolj pokazala težava, ki v Sloveniji stalno raste od leta 2001. Pri NIJZ poudarjajo, da je problematična predvsem z vidika slabše kakovosti življenja, hkrati pa povečuje tveganje za nastanek kroničnih in drugih smrtno nevarnih bolezni. Govorimo namreč o prekomerni debelosti. Če besede, kot so šokantno, katastrofa in alarm, uporabljajo politiki, se človek niti ne zdrzne več kaj dosti. Če jih izreče stroka, ki bdi nad našim zdravjem, je zgodba drugačna. Ukrepi, povezani z epidemijo covid-19, zlasti zaprtje družbenega življenja ob njenem izbruhu, so botrovali petinskemu povečanju debelosti in upadu gibalnih sposobnosti.

To je najbolj skrb vzbujajoče za mlade, saj večina prekomerne hranjenosti in debelosti v otroštvu in mladostništvu prehaja v odraslo debelost, obraten proces pa je pogosto težko uresničljiv.

Poglejmo si najprej nekaj šokantnih podatkov o spremembah v zadnjih letih med našimi mlajšimi bratci, sestricami ali bratranci, ki temeljijo na raziskavi Fakultete za šport, ki je zajela 100 šol in 20.000 otrok.

"V najhujših nočnih morah si nisem mislil, da bodo izidi tako porazni. Dve tretjini naših otrok je med aprilom 2019 in junijem 2020 nazadovalo v gibalnih sposobnostih, predvsem vzdržljivosti in koordinaciji. Pri več kot polovici otrok smo ugotovili povečanje podkožnega maščevja. Dvajsetodstotni dvig deleža debelih otrok v enem letu je nekaj nepojemljivega, kar se v zgodovini Slovenije še ni zgodilo. Največji upad je bil pri tistih, ki so bili prej najbolj aktivni. Smo svetovni fenomen v športu, glede na število prebivalcev imamo neverjetno

veliko vrhunskih športnikov. Vsi so prišli iz šolskega sistema in društev. Če ne bomo ukrepali, se čez čas ne bomo več navduševali nad pogačarji, dončiči in ilkami. Zdaj moramo dati v peto prestavo, da čim prej pridemo nazaj na raven izpred korone," stanje slikovito opisuje dr. Gregor Starc. Znižanje gibalne učinkovitosti se odraža tudi v poslabšanju imunskega sistema ter odpornosti. Učitelji prav tako že opažajo padec pozornosti otrok pri pouku.

"Grozi nam nastanek t. i. korona generacije, ki bo manj učinkovita in bo pogostejše zbolevala. Dolgoročno se bo lahko izguba merila v milijardah evrov," še dodajajo sodelavci profesorji.

Nedavno sem tudi sam prebolel koronavirus. Ugotovil sem, kako hitro se navadiš na statično preživljanje vsakdana ter da je 10 dni več kot dovolj, da padeš iz aktivne rutine, v katero se je še težje vrniti. To je še toliko bolj podrejeno stranskim učinkom virusa, kot so glavoboli, mišične bolečine in pomanjkanje energije. Veliko obolelih

Ljudi več dni obleži v postelji, preostanek časa pa pred televizijo poleg gore prigrizkov. Vse to je pripomoglo temu, da se je med karanteno zredilo 56 odstotkov moških in 58 odstotkov žensk. Moški povprečno za 2,7 kilograma, ženske pa za 2,3 kg, kaže anketa. Podatke je pridobila evropska spletna anketa Inštituta Ifop, opravljena med 24. in 27. aprilom na vzorcu 3045 oseb.

Glede na raziskavo so se bolj zredili brezposelni in osebe iz samoocenjenega nižjega družbenega sloja. Prav tako so več kilogramov pridobili pari z otroki kot samski. 42 odstotkov vprašanih je odgovorilo, da so zaradi karantene izbruhnile zakonske napetosti ter prepiri glede tega, kaj bo na krožniku. Prav tako 42 odstotkov vprašanih zdaj namenja več časa pripravi hrane, enako število vprašanih pa pravi da večkrat posežejo po prigrizkih pred obroki.

Britanski strokovnjaki so s pomočjo študije Angleškega inštituta za javno zdravje našli povezavo med prekomerno debelostjo in težjim prebolevanjem novega koronavirusa – tveganje za hudo obolenje in celo smrt zaradi bolezni covid-19 se namreč z večjo prekomerno telesno težo povišuje. Raziskava je pokazala, da debelost poveča tveganje za smrt zaradi koronavirusa za kar 40 odstotkov. Dodajajo, da "ukrepanje proti debelosti še nikoli ni imelo večje teže".

Problem prekomerne teže in zdravega življenjskega sloga posameznika je širši, poudarjajo na NIJZ. Pri tem ima po njihovem mnenju veliko vlogo tudi agresivni marketing, ki obljublja hitro in učinkovito hujšanje. "Učinkovito upravljanje s telesno težo zahteva spremembo prehrabnega vzorca. Nihče pa se ne vpraša, ali je posameznik sposoben to vključiti v dnevni življenjski ritem. Danes živimo v mešanem okolju, ki na eni strani spodbuja debelost na drugi strani pa otežuje udejanjanje zdravega življenjskega sloga in omejuje dostop do zdravih izbir."

Britanska vlada je z bojem proti debelosti v državi že začela in pred kratkim predstavila načrt, za pripravo katerega so se odločili prav zaradi koronavirusne epidemije, ki precej bolj ogroža debelejšje ljudi. Nekaj sprememb, ki jih bo vključeval nov načrt bo v gostinstvu, in sicer restavracije bodo morale v skladu z načrtom na jedilnike navesti kalorije, prav tako bodo prepovedali ponudbe, v katerih kupec dobi dva nezdrava izdelka za ceno enega.

Slovenija je na zelo visokem mestu po odstotkih debelega prebivalstva v Evropi, strokovnjaki pa predpostavljajo, da se bo ta številka le še večala. Zvoljo boljšega počutja in zdravja se moramo zavedati tega problema in pomagati sebi in bližnjim in za to lahko največ naredimo sami. Vsak pri sebi ve, do kakšnih sprememb je prišlo v njegovem življenju v preteklih dveh letih. Najlažja sprememba, ki jo lahko naredimo, je da se vrnemo v aktivni čas pred karantenami. Za prihodnje mesece lahko upamo, da ne bo prihajalo več do množične izolacije. Aktivni življenjski slog bo tako lažji. Pot do izobraževalne ustanove ali dela lahko opravimo peš ali s kolesom. Ponovno nam je na voljo več možnosti skupinskih vadb, saj so odprti fitnesi, telovadnice. Rekreatcija bo tako skupaj s pretežno zdravo prehrano pomagala v boju proti debelosti v prihodnjih letih.

KOLESARIMO PO DOLENJSKI

Priljubljenost kolesarjenja na Dolenjskem postaja vse večja. Na povečanje popularnosti tega športa pa so nedvomno vplivali tudi dolenjski kolesarji, ki so poželi veliko uspehov tako na državni kot tudi na svetovni ravni. Vsak kolesar bo na Dolenjskem našel traso, tako lažjo kot tudi zahtevnejšo, prav tako pa se bo na cesti počutil varno.

Novo mesto – Kostanjevica:

Kostanjevica ali Dolenjske Benetke, kot jo tudi imenujemo, že sama po sebi predstavlja znamenitost na otoku sredi reke Krke. Je ena izmed najbolj priljubljenih kolesarskih poti na Dolenjskem. Izhodišče poti proti Kostanjevici je v Novem mestu, kjer se iz centra mesta odpravimo proti Žabji vasi, nato pot nadaljujemo po medkrajevni cesti proti občini

Šentjernej. Ker je cilj vsakega kolesarja, da se izogiba prometnim cestam, bomo glavno cesto Novo mesto – Šentjernej zapustili v Malem Slatniku, kjer pri gostilni Štefan zavijemo desno in nadaljujemo pot proti Velikem Slatniku, kjer je cesta manj prometna, in po razgibanem terenu uživali v mirni vožnji skozi vasi in vinorodne griče. Pot nadaljujemo v smeri vasi Križe proti Velikim Brusnicam, Gorenjem Suhadolu, nato v Cerovem logu zavijemo levo in svojo pot nadaljujemo proti Šmarju, nato nadaljujemo proti samostanu

Pleterje. Peljemo se mimo obzidja, kjer se cesta dvigne v hrib in se nato ponovno priključimo na lokalno cesto Novo mesto – Šentjernej, kjer pa nas čaka tudi vzpon na Mali in Veliki Ban. Od tam se potem spustimo proti Kostanjevici. Kostanjevico predstavlja umetno zgrajen Otok na sredini reke Krke, prav tako pa je najstarejše in najmanjše mesto na področju Dolenjske. Tukaj si lahko vzamemo tudi postanek, saj imamo na voljo številne gostilne s široko ponudbo. Po krajšem oddihu pot nadaljujemo nazaj proti Novemu mestu. Za povratek si izberemo drugo pot, in sicer v smeri Smednika, kjer nas z vožnjo čez dolenjske vasi čaka približno 20 kilometrov same ravnine. Vozimo se skozi Malence, Čučjo mlako ter nato pri Dobravi pri Škocjanu sledimo cestnim oznakam za Otočec, tam se pri Kronovem priključimo na kolesarsko stezo, ki nas mimo gradu Otočec pripelje nazaj do Novega mesta.

Kolesarska pot Novo mesto – Kostanjevica je dolga 61 kilometrov. Če želimo kolesariti bolj umirjeno, lahko pot prevozimo v približno treh urah. Zaradi večinsko ravninske vožnje trasa spada med manj zahtevne poti. Kolesarska pot v celoti poteka po asfaltnih cestah, zato je primerna za cestne ali trekning kolesarje, gorski kolesarji niso izključeni, vendar se bodo zaradi podlage precej bolj »namučili«.

Pot po turističnih točkah Dolenjske

Pot po turističnih točkah Dolenjske povezuje tri največje turistične centre na Dolenjskem: Dolenjske Toplice, Otočec in Šmarješke Toplice. Izhodišče poti je center Novega mesta. Kolesarska pot je speljana po stranskih asfaltiranih cestah, zato je najbolj primerna za cestne ali trekning kolesarje. Pot začnemo na Glavnem trgu, nadaljujemo proti Smrečnikovi ulici.

Nadaljujemo proti šmihelski cerkvi, kjer v križišču zavijemo levo in pot nadaljujemo proti Uršnim selom. Po glavni cesti se peljemo mimo vasi Škrjanče do Birčne vasi. Pot nadaljujemo naprej mimo vinskih goric Stari Ljuben do Uršnih Sel in po glavni cesti naprej proti Dolenjskim Toplicam. V Dolenjskih Toplicah se peljemo mimo Osnovne šole Dolenjske Toplice, kjer pri teniških igriščih zavijemo desno in pot nadaljujemo do Dolenjega Polja. V vasi Dolenje Polje prečkamo reko Krko in na glavni cesti zavijmo desno proti Straži. Pot nadaljujemo po levem bregu reke Krke, pod vinskih goricami, vse do Prečne, kjer se priključimo na kolesarsko stezo. Pri podjetju Adria se v krožnem križišču peljemo naravnost do gostilne Čefidelj, kjer v križišču pot ponovno nadaljujemo naravnost do semaforiziranega križišča, kjer zavijemo desno proti krožišču pri Mercator centru. V krožišču pot nadaljujemo naravnost proti krožišču

»tabletk«, kjer zavijemo levo proti Otočcu. Nato vozimo po kolesarski stezi naravnost, mimo Qlandije, vse do odcepa, kjer zavijemo za Lešnico. Pot nas vodi ob reki Krki mimo gradu Otočec do Dolenjega Kronovega, kjer zavijemo levo in pot nadaljujemo proti Šmarješkim Toplicam. V Šmarjeških Toplicah v večjem križišču zavijemo levo proti zdraviliškem kompleksu, nato pot nadaljujemo naprej proti Herinji vasi. Peljemo se nad avtocesto, kjer sledi rahel spust, kjer pridemo do vasi Šentpeter. Ob priključku na glavno cesto zavijemo desno, kjer nas poti vodi ob levem bregu reke Krke skozi naselje Lešnica. Pri priključitvi na regionalno cesto Novo mesto – Otočec zavijemo na kolesarsko stezo, kjer pot nadaljujemo do krožišča in zavijemo levo. Sledi vožnja skozi Mačkovec mimo tovarne Krka čez naselje "plava laguna", vse do križišča pri Zavarovalnici Sava, kjer zavijemo levo proti Glavnemu trgu.

Kolesarska pot po turističnih točkah Dolenjske je dolga 61 kilometrov, zanjo z umirjeno vožnjo potrebujemo približno tri ure. Kolesarska pot kljub malo bolj razgibanemu terenu spada med manj zahtevne poti.

Machova kolesarska pot

Izhodišče poti je na Glavnem trgu, kjer pot nadaljujemo mimo Vodnjaka, proti Knjižnici Mirana Jarca vse do križišča, kjer zavijemo desno za Ragov log, kjer pot nadaljujemo čez most in nato skozi gozd do vasi Ragovo ter naprej ob reki Krki do vasi Krka. Sledi vzpon do vasi Cerovci ter nato spust proti Smolenji vasi proti Malem Slatniku, kjer pri priključku na glavno cesto zavijmo levo, ter nato čez nekaj metrov pri Gostilni Štefan zavijemo desno. Pot navkreber nadaljujemo proti vasi Križe, nato sledi rahel spust proti Velikemu Slatniku. Od Velikega Slatnika nadaljujemo navkreber do Hrušice in naprej do Gabrja, kjer zavijemo desno proti Pangrč Grmu. V Pangrč Grmu zavijemo desno, kjer sledi strm spust do potoka Klamfer, kjer se makadamska cesta prevesi v hrib, ki nas ponovno pripelje do Hrušice. V Hrušici nadaljujemo pot proti cerkvi in naprej do križišča kjer zavijemo desno in se spustimo do Bručevega mlina, kjer ponovno prečkamo potok Klamfer, zatem sledi vzpon proti Velikemu Orehku, kjer pot nadaljujemo proti Stopičam, od Stopič pa vse naprej do Novega mesta do izhodiščne točke.

Dolžina poti je 29 kilometrov. Ker pot vključuje tako asfaltne makadamske kot tudi gozdne poti, je primerna za gorske in trekning kolesarje. Machova kolesarska pot vključuje kar nekaj vzponov, zato spada med srednje zahtevne kolesarske poti.

GALERIJA SIMULAKER V LETU 2021 Z IZVRSTNIM GALERIJSKIM PROGRAMOM

Galerija Simulaker domuje na Vrhovčevi ulici 1 v Novem mestu (stara konjušnica v neposredni bližini hostla Situla in Infotočke DNŠ). Deluje že od leta 2006, ko jo je ustanovila takratna ekipa zavoda LokalPatriot in Društva novomeških študentov, LokalPatriot pa z njo vsa leta tudi upravlja.

Program, ki ga v galeriji pripravlja ekipa zavoda LokalPatriot, od vsega začetka vseskozi pridobiva na veljavi tako v lokalnem okolju kot tudi na državni ravni in je že vrsto let eden izmed glavnih stebrov delovanja zavoda. Kljub temu da se je v petnajstih letih v galeriji zvrstilo mnogo različnih sodelavcev, programska usmeritev ves čas ostaja ista – spodbuda in predstavitev sodobne in pretežno slovenske umetnosti s posebnim poudarkom na podpori mladim, neveljavljenim in perspektivnim umetniškim ustvarjalcem.

V galeriji je vsako leto postavljenih osem rednih razstav pretežno s področja vizualnih umetnosti, kot so na primer slikarstvo, fotografija, video, grafika, in druge. V zadnjih letih se jim je kot posledica projekta kons, v katerem sodeluje LokalPatriot, pridružila še ena večja intermedijska razstava, ki jo v sodelovanju z izbranimi umetniki oblikuje ekipa zavoda.

Tudi v letu 2021 je galerijska ekipa pripravila atraktiven in kakovosten program, ki je bil precej dobro obiskan. Leto se je začelo v »lockdownu« in ker galerijski prostori niso smeli delovati, se je bilo treba znati. Prvi dve razstavi v letu smo tako predstavili v javnem prostoru, na pročelju Knjižnice Mirana Jarca. Leto smo začeli z razstavo Nejca Trampuža z naslovom ByeByeWorld.exe. Gre za avdiovizualno aplikacijo, ki s sodelovanjem obiskovalca ustvarja kolaž, ki ga nato vidimo na projekciji. Razstava se sicer ukvarja z okoljsko problematiko. Naslednja razstava, za katero smo prav tako izkoristili projektor, ki osvetljuje knjižnico, je bila video projekcija Maruše Meglič z naslovom Privlačna sila. V njej pomembno vlogo igra metamorfoza, makro posnetki majhnih okolij pa se z izredno povečavo video projekcije predrugačijo. Konec marca smo se končno vrnili v galerijo in v njej postavili razstavo fotografa Gorana Bertoka z naslovom Lakota / Rdeča. Za potrebe razstave smo vse galerijske stene prebarvali na sivo barvo. Odločitev se je izkazala za izvrstno in uporabno tudi pri naslednjih produkcijah. Maja smo v galeriji predstavili intermedijski projekt Plantportation / Q-modul umetniškega kolektiva BridA, ki se ukvarja s teleportacijo in kvantno prepletenostjo. Celotno galerijo smo z zrcali pregradili na pol, ustvarili dva identična prostora in s pomočjo tehnologije poskušali ustvariti efekt teleportacije. Nato je sledil projekt Aljaža Rudolfa in Eve Smrekar z naslovom FaceOrFactory: Holey Surface. Avtorja v projektu zbirata vzorce DNK, ki jih prostovoljno darujejo obiskovalci razstave. Ko bosta dosegla zadano število vzorcev, bosta lahko s pomočjo sodobne tehnologije poustvarila skupni obraz vseh »darovalcev«. Julija smo v galeriji predstavili delo Medpoteza dveh obetavnih umetnic – Nine Goropečnik ter Ree Vogrinčič, v avgustu in septembru pa je pri nas gostoval del bienala likovnih umetnosti, ki ga prireja Društvo likovnih umetnikov Dolenjske, letos na temo Smeha. Oktobra smo v galeriji odprli izvrstno slikarsko razstavo Barbare Drev z naslovom Prepletanje, novembra pa je na vrsti razstava Mesta prevare IV: Mesto odgovarja, video instalacija umetnice Ane Čigon. Koledarsko in programsko leto v galeriji zaključuje poziv Prva priložnost, ki ga pripravimo vsako leto. V njem mlade avtorice in avtorje vabimo k prijavi s svojimi umetniškimi deli. Njihove prijave oceni strokovna komisija, nagrada za izbranega avtorja pa je samostojna razstava v Galeriji Simulaker, ki jo tudi produkcijsko podpremo. Program galerije je zasnovan tudi za prihodnja leta in bo vsaj tako kakovosten, kot je bil do sedaj.

Vabljeni na obisk!

O LJUBEZNI, BATINAH IN REVOLUCIJI

TI KAR!

»Pomemben je tajming in valjda plac. Hodiš na veliiiiika zborovanja, si na preži za masovkami, koncerti, festivali, kjerkol se raja naliva in skače do jutra. Raja, ki ma keš in za sabo seje plastenke ko drekce. Glej, da prideš pravočasno, točno takrat, ko začenjajo odhajati, ne dosti pozneje, ker ti bodo pobrali smetano njihovi čistilci ali konkurenca. S sabo vzameš par velikih plastičnih vreč, jih stlačiš v ruzak in greš. Ko najdeš platenko, izprazniš vse sranje iz nje, jo poravnaš z nogami in stisneš, da jo čimbolj stanjšaš. Več boš spravila notri, v tem je ves keč, na koncu boš snela več keša,« ji je Beni rafalno zdrdral svoj nauk za pobiranje plastenk.

Poskušala se je skoncentrirati na vsako njegovo besedo, toda misli so ji stalno bežale k butastim podrobnostim; njegovi sprani sivi majici, na kateri je z ogromnimi rumenimi črkami pisalo No-Means-No, h krušnim drobtinam in k zmečkanim nitim zeljnate solate, ki jih je, medtem ko je na klopi jedel kebab, pljuval pred sabo, k materi, ki je za roko vlekla otroka preko ceste, velikanski neonki Arena Centra pol kilometra naprej. V glavi ji je ostal samo tisti »Pomemben je tajming«, in nekaj o poravnavi prazne plastenke z nogami.

‘Ni šanse, da bi ga prosila, naj mi to še enkrat ponovi. Saj se bom že nekak znašla,’ je razmišljala, potem ko sta se poslovila. Hodila je proti svojemu haustorju.

Že dneve je surfala po netu in prebirala forume o pobiranju plastenk. Ljudje so govorili marsikaj, češ da je to postal predober biznis, da je neka baba iz Šibenika zaslužila okoli 80.000 kun, ko je dan in noč zbirala plastenke po plažah, da je »na terenu« že masovna konkurenca pobiralcev. To niso več brezdomci in sociala, ampak upokojenci in folk, ki je tako kot ona že mesece brez dela. »Mala malca ti je pobrat tud po 150 flaš dnevno, sam če greš na prave place in na tri, štir dni menjša četrt. Mesečno ti je to prek dva tisoč kun, to pa so že dobri denarci. Delaš max tri ure dnevno, najbolš pa je, da nimaš šefa, ki bi te jebal v glavo,« je pisal neki forumaš.

Vstopila je v stanovanje in se zvalila na posteljo, s trebuhom. Bil je vroč, soparen začetek septembra, četrtek zvečer. Razmišljala je o tuširanju, otopelo in brez želje, da bi se zares premaknila. V eni uri se ji je posrečilo samo z nožnimi prsti olupiti japonke z

levega in desnega stopala in se obrniti z boka na bok ter se hladiti na tistem delu rjuhe, ki je še ni pogrela s telesom.

Bilo je že enajst zvečer, ko se je dvignila s postelje in se končno šla tuširat.

Stuširala se je z mlačno vodo in se obrisala z grobo brisačo. Vrnila se je na posteljo, še vedno naga. Zdaj se je res počutila bolje. Voda dela čudeže, je pomislila. Dobro je, dokler še imam vodo — je tiho rekla in poskušala izbiti atome ironije iz te povedi. Za spremembo ji ni šlo slabo.

Jutrišnji dan je prevrtela kot dolgočasen komad s palcem na fastforwardu. Play je pritisnila šele okoli desete zvečer. Nikakor se ni mogla domisliti, kaj bi oblekla.

‘Rabim nekaj, v čemer bom tako rekoč nevidna, a vseeno kul, kot da grem zares na parti,’ je razmišljala in brskala po omari. Ni vedela, kako se oblečejo pobiralci plastenk na svoji prvi nalogi. Priročnik o tem še ni izšel v hrvaškem prevodu.

Našla je stare poletne kavbojke in karirasto srajco. Obleka iz preteklih časov, ko je še delala in hodila ven, zapravljala denar za drink in občasne nakupe po trgovinah. V še vedno soliden Dakineov ruzak je zložila tistih šest ogromnih plastičnih vreč. Bila je pripravljena.

Iz tramvaja je izstopila pri veliki cerkvi, ki je spominjala na vesoljsko ladjo. Na poti k jezeru je videla reke ljudi, ki so romali naproti zvoku gromoglasne glasbe, za katero se ni dalo ugotoviti, od kod točno prihaja. Imela je občutek, da se zvok odbija od debel in zidov stavb na Jarunu in se nato premeteno razprši, kakor da nalašč ne bi hotel, da bi mu določili vir.

Ni ji prišlo na misel, da bi takoj začela pobirati, čakala je, da se stopi z gnečo. Šla je mimo nekaj košev, do vrha napolnjenih s praznimi pločevinkami in platenkami. Več ko je bilo ljudi okoli nje, bolj je postajala živčna.

Vse to ji je bilo še predobro znano. Basi in bobni v daljavi, kup veselih in opitih ljudi, ki se majejo po cesti. Prihajali so ji naproti, gledala je njihove obraze, do njenih ušes so prihajali besedni okruški: »... tisti tip, saj ga poznaš, iz 9. gimnazije« in »... bili so hudi, jaz sem jih videl že pred dvema letoma na ...«

Končno je prispela do malih belih šotorov, v katerih so prodajali vstopnice in zapestnice

za vstop na festival. Tam so na travi sedele skupinice ljudi, ki so pili, kadili in vpili drug čez drugega. Zanje so bile vstopnice predrage, imeli pa so nekaj keša za drink in genialen načrt, s katero finto bodo vstopili s tujo zapestnico.

Še sama je sedla na vlažno travo kakšnih dvajset metrov stran in čakala, da se gosjenica odhajajočih vsaj malo zredči.

Bilo ji je bed zaradi vsega. Doma se ji je vse zdelo precej enostavno. Prideš, jemlješ plastenke, jih mečeš v vrečo in greš naprej po svoji poti. Tukaj med vsemi temi ljudmi, facami in glasovi pa je bilo drugače.

'Jebeni ponos in sram,' si je govorila. Jezil jo je občutek lastne manjvrednosti, nenehno prevpraševanje in brkljanje po tem, kaj ji manjka, kakšna je, ali zmore tako kot drugi. Če ne bi bilo vsega tega, ne bi nikoli pristala tu, s polivinilastimi vrečami v ruzaku. Bila bi tam, notri, na drugi strani žice, poslušala bi bende in udarjala v ritmu.

Poskušala je razmišljati o čem drugem, samo da bi ji minil čas.

Poletje, treba je razmišljati o poletju. Summertime, and the living is easy ... Sugestija je močna stvar, o ja.

In posrečilo se ji je, prav super se je odlepila od prejšnjih črnih misli. Razgrnila je stari spomin na poletni žar na Kolpi, ko sta s Pongijem, potem ko so vsi odšli spat siti in napiti, začela plezati drug po drugem v postelji. Zgodil se je seks, njun prvi pravi seks, za katerega sta mislila, da ga nihče drug v tisti montažni lesen hišici ni poštekal. Češ da sta bila tiha in zdravniško precizna. Mesece pozneje ju je ves folk zajebaval na račun tega dogodka, a ni jima bilo mar, šele začela sta hoditi in ...

Foto: Dino Cetinić

Nekogaršnji glas jo je iztrgal iz teh misli. »Punca, maš vžigalnik?« Nizek, na nulo pobrit frajer krvavih oči, kakšnih dvajset let, je bil pijan, toda povsem vljuden.

Ni takoj zaštekala, kaj hoče. Telesno je bila tu, na Jarunu, njene misli pa so ostale na Kolpi '98.

»Oprosti, malo ognja, maš?« je ponovil in segel po cigareti, zatakneni za uhljem.

»Joj, sori, nimam,« se je končno oglasila in skomignila.

Pobito je odšel, ona pa se je začela razgledovati naokoli in iskati mobi v žepu, da bi preverila, koliko je ura.

Petnajst do enih. To je to. Vstala je s trave in s praznega ruzaka, na katerem je ves čas sedela. Ošinila je izhod s festivala. Ljudje so še naprej vstopali in izstopali, bilo pa jih je dosti manj kot pred eno uro.

Izlekla je prvo vrečo in se odpravila k najbližjemu košu za smeti, prepolnem praznih pločevink in plastenk. Sklonjene glave je vanjo hitro tlačila kos za kosom, kot da bi hotela potolči rekord. Še na misel ji ni prišlo, da bi jih na tleh zravnela z nogami, kot ji je svetoval Beni.

Roke so se ji potile, srce razbijalo. Ko je spraznila koš, se je odpravila do drugega, vzhodnejše proti nasipu. Odleglo ji je, ko je videla, da tam ni skoraj nikogar. Še drugo vrečo je napolnila do vrha, v nosnice pa ji je vdiral vonj po pivu, koli in bambusu iz vseh teh plastenk, v katerih je bilo še par kapljic tekočine. Malo se je sprehodila tudi po travi, da bi videla, če je še kje kakšna odvržena platenka. Naletela je samo na zmečkano vrečko čipsa, in ne da bi vedela, kaj naj, še to potisnila v vrečo. Ponovno je prišla na glavno stezo, po kateri je hodilo največ ljudi. Ni se obračala, mirno je hodila z dvema skoraj polnima vrečama v rokah. Zapazila je še tretji koš, stopila k njemu in ponavljala postopek. Zdaj se je vse spet zdelo nekako lažje, sploh se ni več ozirala naokoli, popolnoma se je osredotočila na delo.

Končno se je počutila nevidno; izpolnila se ji je največja želja tega večera. Na sebi ni več čutila niti pogledov mimoidočih. Dojela je, da jo vidijo, a je pravzaprav ne opažajo, in to ji je popolnoma ustrezalo. V hrupu glasov zdaj ni več razbirala besed, slišala je le, kako gosenica mrmra in hodi mimo nje.

Iznenada so jo nekogaršnje roke objele okoli pasu. Obrnila se je in pred sabo zagledala dobro poznano trojico: Ivano, Saleta in Tiborja, ki so jo gledali s tistim pogledom »nisem te videl sto let«, ki ga je takoj zatem razblinilo začudenje zaradi akcije, pri kateri so jo zalotili.

O LJUBEZNI, BATINAH
IN REVOLUCIJI
PREVEDLA SUZANA TRATNIK
GAGA

»Kje si ti, jebenti, kva dogaja?« so jo vprašali skoraj enoglasno. Preplašeno jih je gledala in si nameščala tisti izraz »kako sem vesela, da vas vidim«, počutila pa se je tako, kot da bi sama potiskala šleper na avtocesti — njene obrazne mišice se niso premaknile niti za milimeter v želeno obliko.

Vsi štirje so se pretvarjali, da ne vidijo treh velikih črnih vreč, ki jih je spustila na tla za seboj. Začela jih spraševati o festivalu in nastopih bendov, ki so jih nocoj videli; za to so porabili kakih lepih pet minut, med katerimi je ponovno zadihala.

Po prvem predahu ni več zdržala in izrekla je stavek: »Folk, jebat ga, tu pobiram flaše, čist brez keša sem.« Počutila se je, kot da bi ravnokar izvedla nekaj zelo vratolomnega in preživela. Molčali so. Videti je bilo, da jim je bilo zdaj huje kot njej.

Prva je spregovorila Ivana. »Ti kar, ti kar,« je zmedeno govorila in razprla vrečko, v kateri so sami nosili prazno embalažo. »Mi smo tole ravno hoteli nekje odvreč, dosti se je spilo, vidiš, koliko je tega,« je naštevala in ji v roko tiščala veliko belo vrečko. Sale in Tibor sta zmedeno kimala in govorila: »Ja, ja.«

»Grem naprej, moram pohitet. Vidimo se,« je rekla, vzela tri svoje vreče in njihove smeti, ki so se minuto prej spremenile v dar, in odšla.

Umaknila se je s steze, prečkala cesto in se odpravila po potki po grebenu nasipa, po kateri hodi le malokdo. Dokler je bila na svetlobi, je hodila normalno, ko pa se je končno umaknila v polmrak, je začela divje teči s tistim praznim ruzakom na hrbtu in z vrečami v rokah. Tekla je, vse dokler je niso zbolele noge in ji ni zmanjkalo sape.

Zadilhana je nekaj časa gledala okoli sebe. Stala je pred transformatorjem, ki je precej glasno brnel. Vreče je odložila na tla in se usedla na betonsko ploščo. Sezula si je olstarke in jih vzorno odložila ob zidu. Sede na jeziku te čudne gradnje, se je končno počutila spokojno. Plošča ji je grela hrbet, brnenje pa jo je pomirjalo.

Ostala bo tukaj, dokler se ne odloči, kako naprej.

Odlomek iz knjige O ljubezni, batinah in revoluciji

Avtorica: Nora Verde

Prevod: Suzana Tratnik

Več o knjigi, avtorici in prevajalki na www.goga.si

Knjiga je leta 2021 izšla pri Založbi Goga s podporo Mestne občine Novo mesto, Javne agencije za knjigo in programa Evropske unije Kreativna Evropa

NIČ JAMRANJA, SAMO JADRANJE

5 jadrnic, na njih pa 39 pomorščakov in 5 skiperjev, ki so se 18. septembra odpravili na 7 dnevno, nepozabno jadranje. Naučili smo se jadrati, ogledali smo si skrivne kraje naše lepe sosede Hrvaške, predvsem pa smo stkali nova prijateljstva, se zabavali in uživali pozno v noč.

1. DAN: NOVO MESTO – BIOGRAD NA MORU – KAPRIJE

Po tem, ko smo na avtobuse naložili vse pakete hrane in pijače, potovalke in kitare (pa seveda nas), smo se kljub slabim vremenskim napovedim optimistično odpeljali do Biograda na moru. In pazi to – v Biogradu nas je sonce tako grelo, da smo iz sebe kaj kmalu odvrgli večji del svojih oblačil. Na jadrnice (ki so imele imena po koktejlih – naključje?) smo odnesli svoje stvari ter si ustvarili domovanje za naslednjih 7 dni. In uživanje se je pričelo. Prvi dan smo odjadrali do Kaprij (ki se nahajajo nekje nasproti Vodic). Avanturistične posadke so napele jadra in se prepustile vetru, preostale pa raje izbrale poležavanje na kljunu jadrnice in nastavljanje sončnim žarkom. Vtisi? Komaj čakamo, da se zasidramo, da gremo lahko plavat!

Fun fact št.1: Na poti med otoki in jadrnico se je prvim vrvcica navila okoli motornega čolna, drugim je zmanjkalo bencina, tretji pa so že prvi dan zadeli v kamne. Ojoj!!! Ampak smo s temi istimi čolni preživeli do zadnjega dne:)

2. DAN: KAPRIJE – ROGOZNICA

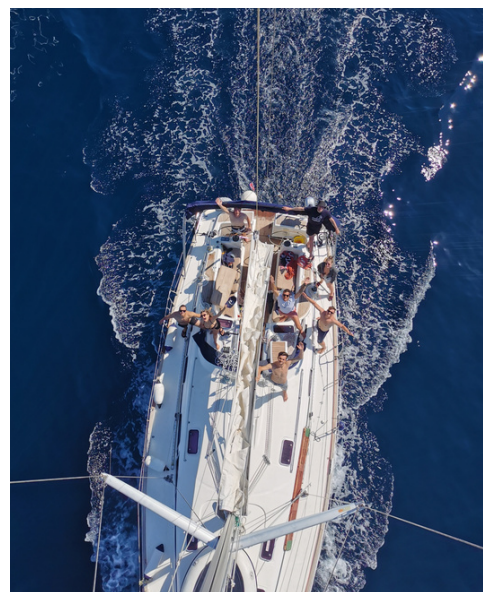
Zvečer smo se že kot pravi pomorščaki privezali na boje, potem pa s čolnom odpeljali do bližnjega otoka, kjer smo si pripravili večerjo, potem pa ob zvokih kitare in našega petja uživali dooolgo v noč.

Zjutraj smo se pripravljani na nov fantastičen dan zbudili v sončno jutro. Veliko se nas je odločilo za jutranje kopanje, voda, ki nas je obkrožala, je bila namreč tako čista, da se ji nismo mogli

3. DAN: ROGOZNICA – ŠOLTA

Ponoči je naše jadrnice malo opral dež, vendar smo se zato zbudili v svež dan, s soncem obsijan. Pojedli smo zajtrk, izkoristili še stranišča in kopalnice v marini (na jadrnici je treba šparati z vodo!), skočili do trgovine po svež kruh in odjadrali. Če nam do tretjega dne ni bilo jasno, kako je komu lahko slabo na jadranju, nam je to postalo jasno na 3. dan. Zaradi dežja ponoči so bili na morju veliki valovi in kaj kmalu nas je kar nekaj pomorščakov spoznalo kolegico morsko slabost. Ampak smo preživeli! Spet drugim je to predstavljalo vrhunec jadralskega tedna.

Za kosilo smo se zopet ustavili v zalivu, tam pa naredili tudi par hudih fotk z dronom (poglejte naš Instagram!). Pozno popoldne smo prišli do dnevnega cilja, Šolte. Ker je imela naslednji dan rojstni dan naša Amadeja, smo ji pripravili presenečenje in okrasili jadrnico ter ji ob polnoči čestitali in zapeli. Zabavali smo se dolgo v noč, dobili nekaj modric in en zlomljen prst! To se že pozdravi in pozabi, lepi trenutki pa ostanejo.

upreti. Potem smo pojedli zajtrk (gres!), posneli dnevni vlog (kmalu v vašem najbližjem kinu) in odjadrali naprej. Skiperji so se odločili, da se zvečer ustavimo v marini, napovedano je bilo namreč slabo vreme. Tako smo jadrli proti zastavljenemu cilju, vmes pa brali knjige, reševali sudokuje, spili kakšno pivo ali dva in se dobro imeli. Vmes smo se ustavili v zalivu, kjer smo pojedli kosilo, nato pa zopet jadrli. Ko smo prispeli v Rogoznico, je malo deževalo, vendar se nismo dali kaj preveč motiti. Zvečer smo nekateri navijali za naše rokometase, drugi pa smo se odpravili na sprehod po mestu. Kljub porazu naših športnikov smo bili sila ponosni, da smo si naredili razlog za proslavitev.

Fun fact št. 2: Ste vedeli, da je morski pajek najbolj strupena riba na Jadranu? Seveda, tudi nanjo smo naleteli. In bili skoraj ob skiperja! Bolečine na mestu pika se lajša z VROČO VODO!

Fun fact št. 3: A, veš, da v zalivu ne smeš na WC? Iztrebek lahko namreč priplava mimo plavalcev.

4. DAN: ŠOLTA – PAKLENI OTOKI

Naslednji dan nam je življenje rešila hidracijska tabletk (ni sponzorirano!), ker smo se ponoči malce preveč "zaklepetali". Kljub temu da smo bili zaradi prejšnje noči še rahlo brez energije, smo se razživali takoj, ko so skiperji predlagali, da bi izvajali Jezusa na vodi in Tarzana (huda imena, ne?). Za lažjo predstavo: Jezusa na vodi izvajata dve jadrnici, vsaka ima spuščeno vrv na notranjo stran in ti se te vrvi držiš. Nekaj časa te zgolj peljeta po morju, nato pa vsaka izmed jadrnic zapelje v stran, da se vrvi napnejo in te dvignejo v zrak. Tarzana pa izvaja vsaka jadrnica zase, stojiš na robu jadrnice in ko se jadrnica zasuče, se spustiš, vrv je napeta in narediš lok na boku jadrnice ter se potem spustiš v vodo (upam, da vsaj približno razumeš napisano, drugače pa zopet vabljen/a, da si ogledaš Instagram story-je jadrnja). Pozno popoldne smo kljub gneči na morju prispeli v marino. Šušljalo se je, da je na Hvaru zabava, vendar se je v naši polni marini toliko dogajalo, da smo raje kar ostali tam (pa še nekaj denarja smo prihranili, smo vendarle študentje).

Fun fact št. 4: Večina nas je, glede na napovedi, vzela tople puloverje in dolge hlače. Vreme je bilo sicer reees jasno in sončno, ampak ob večerih so nam dolgi rokavi še kako prišli prav!

5. DAN: PAKLENI OTOKI – ROGOZNICA

Ko je vsaka jadrnica dobila svež kruh in novo zalogo pitne vode, smo bili pripravljene na odhod. Ta dan so bile razmere za jadrnanje res ugodne, zato nismo nič jamrali, ampak samo jadrnali. Nekateri s(m)o bili zopet deležni morske bolezni, drugi smo hrepeneli po še večjih valovih. Večerno dogajanje v Rogoznici je bilo spet pestro. Ker se je 5. dan bližal koncu, smo se počasi začeli zavedati, da moramo kmalu domov, zato smo želeli izkoristiti še zadnjih nekaj dni. Druženja med jadrnicami definitivno ni manjkalo.

Fun fact št. 5: Poleg čudovitih dni so bile čudovite tudi naše noči. Za več informacij se lahko obrnete na Vitota in Bora, ki sta vodila nočno izmeno.

6. DAN: ROGOZNICA – ŠIBENIK

Zjutraj smo hitro odhiteli iz marine, saj je bil pred nami dolg in zanimiv dan. Pot nas je vodila po kanalu mimo Šibenika. Pod

šibeniškim mostom nas je kar malo zaskrbelo, saj je bilo videti, kot da bo naš jambor zadel most, ampak ko smo se približali, je bilo še veliko prostora, tako da smo pot nadaljevali brez zapletov. Namenjeni smo bili proti slapovom Krke, še prej pa smo se zasidrili in pojedli kosilo. Kot pravi turisti smo se do slapov odpeljali s posebno ladjo. Med ogledovanjem prelepega nacionalnega parka smo se počutili skoraj kot doma. Reka Krka res da poseben pridih. Iz slapov Krke smo odšli, ko se je že stemnilo, tik pred odhodom pa smo ugotovili, da kar dvema jadrnicama od petih ne delajo luči za nočno plutje. Tako smo se jadrnice postavile ena za drugo in počasi smo pluli po ozkem kanalu proti Šibeniku. Ko smo se uspešno parkirali v center Šibenika, smo si po napornem dnevu vsi želeli samo eno; "jedan kebab brez čebule, molim". "Šta?"

Fun fact št. 6: Borovo knjigo Jezero je na jadraniu dobil dež, voda, vino, sončni žarki ... Knjiga je vseeno preživela, Bor pa jo je veselo vsak dan prebiral, dokler mu ni zmanjkalo moči in mu je služila kot blazina za glavo.

7. DAN: ŠIBENIK – BIOGRAD NA MORU – NOVO MESTO

Zjutraj so se prebivalci Šibenika zelo zabavali ob pogledu na naše jadrnice, predvsem ker so na palubi počivali padli borci zadnje noči. Še zajtrk, kjer smo pojedli vse, kar je še ostalo, in zapustili smo Šibenik. "Kaj, a res mormo že it? A ne bi podaljšali še za en dan?" smo se spraševali, ko smo se bližali času odhoda. Še zadnjič smo se ustavili, na Murterju, kjer je bila kristalno čista voda. In če je bila prejšnje dni voda prav prijetne temperature, je bila tu voda ledeno mrzla. Vseeno pa nas to ni ustavilo, da se ne bi še zadnjič kopali, skakali v vodo, peli in se zabavali.

Ko smo se bližali Biogradu, nas je za kratek čas obšla žalost, ker smo se zavedali, da je najboljšega jadrnanja konec. A hkrati smo bili srečni, ker smo spoznali nove prijatelje, doživeli čudovite dogodivščine in ustvarili nepozabne spomine. Srečni, ker nam je bilo naklonjeno tako lepo vreme, toplo morje in čudoviti hrvaški zalivi in ravno pravi veter za jadrnanje. Ko smo odhajali iz jadrnic, se je od nas poslovilo tudi sonce z najlepšim možnim sončnim zahodom. Mi pa smo srečni (in utrujeni) z eno nepozabno izkušnjo več odšli proti Novemu mestu in si zaželeli samo eno: drugo leto gremo spet jadrat!

Fun fact št. 7: Čeprav je vsaka jadrnica nosila svoje ime, smo glede na posadko, ki jo je sestavljala, skovali prav posebna imena za vsako od njih, ki pa ne vemo, če vam jih lahko izdamo?

NOVOMEŠKA D(R)AMA

**MAMO DNŠ
MEBERCHI!**

**VEČ KOT 70
ŠTUDENTOV JE
HODILO PEŠ IZ LJ V
NM. 70! SPREMLAU
SM JIH PA SAM!**

**NA HALLOWEEN
DISCO BOOGIJU JE
BILO GROZNO!**

DOBRI!

Marko Nikolič poskrbel za upor na jadrnici! Z najstrupenejšo ribo jadrana je zabodel lastnega skipperja.

**NA DELOVNEM VIKENDU V KRANJSKI GORI NI
BILO SNEGA!**

Hodmo u hribe in nismo tihu. Zmagovalna ekipa pivskih iger DNŠtudentarije, NI vsebovala niti enega študenta.

**V KROGIH UO-JA
JE BOJDA
AKTIVNA TUDI
ČLANICA
KRALJEVE
DRUŽINE.**

**PO PRVEM TEČAJU DNŠ PLESNIH, JE MOČNO
PORASTLO POVPRASEVANJE PO ČEVLIJH Z
ZAŠČITNO KAPICO IN GAMAŠAH.**

**POD PRETVEZO PROJEKTA DNŠ
STARCAZING JE M.K. ŽELEL
VZPOSTAVITI ŠTIK Z VEOLJCI.**

PRETEKLI PROJEKTI

Od izdaje prejšnje številke publikacije smo v Društvu novomeških študentov organizirali kar lepo število dogodkov, kar nas zelo osrečuje. Epidemiološka slika se je čez poletje izboljšala in nam omogočila, da smo dogodke lahko spet organizirali v živo in ne zgolj preko Zoom povezave. Ljudje so se na dogodke odzvali v velikem številu!

Eden prvih dogodkov, ki smo ga po dolgem času izvedli v živo, je bila Koktejl delavnica, ki jo je vodil izkušeni Tilen Lesjak. Vsak izmed prijavljenih je pod budnim očesom strokovnjaka naredil 5 koktejl in jih seveda kasneje tudi degustiral. Ker smo bili nad koktejli tako navdušeni, smo pred kratkim izvedli tudi Koktejl delavnico no. 2, kjer smo poustvarili koktejle, ki so krasili naše jadrnice na letošnjem jadrnanju.

Še ena v nizu online kuharskih delavnic je bila tudi DNŠ Cinco de mayo, kulinarična delavnica, kjer so udeleženci skupaj s Filipom pripravljali mehiške tradicionalne jedi.

Konec maja smo se povzpeli na bližnje Gorjance. Nočni pohod na Trdinov vrh je že skoraj naša stalnica in sigurno bomo nadaljevali z njim tudi v prihodnje. Na vrhu nas vedno čaka topel obrok in pijača, da nas ogreje preden se po trdni noči spustimo nazaj v dolino.

Med ponavljajočimi dogodki se je znašel tudi DNŠ Frizbi, ki je bil izveden kar dvakrat. Ekipe so se pomerile na športnem igrišču Košenice in po pričanju poznavalcev se je turnir odvijal na profesionalni ravni. Frizbiji so švigali po zraku, sodelujoči pa so uživali. To je važno!

Takoj po koncu izpitov smo izvedli že tradicionalni pohod Grem domov v Novo mesto, ki je bil po številu prijavljenih rekorden. Organizirali smo odprave iz vseh treh univerzitetnih mest: iz Kopra se je odpravilo 5 pogumnih pohodnikov, iz Maribora 9 in iz Ljubljane 70. Kljub razbolelim nogam in številnim žuljem smo vsi uspešno zakorakali v Novo mesto. Žal nam letos zaradi omejitev še ni uspelo primerno zaključiti prihoda v Novo mesto, pa vendar nas to ni ustavilo, da se vseeno ne bi imeli dobro.

12. avgusta, ko so po nebu švigali zvezdni utrinki smo organizirali tudi DNŠ Stargazing in se odpravili na Mirno Goro, kjer smo se pomočjo Astronomskega društva Kmica seznanili z vsemi nebesnimi telesi. Po zabavnem predavanju smo skozi teleskope opazovali planete in zvezde, medtem pa smo tudi strmeli v nebo in videli na stotine utrinkov. Upamo, da se vse želje uresničijo čimprej.

V sodelovanju s Slovensko vojsko smo se podali na noro izkušnjo Call of Duty izziv in cel vikend preživeli v naravi kot pravi pripadniki specialnih enot. 8 pogumnih fantov in deklet se je srečalo z največjim fizičnim in tudi psihičnim izzivom v njihovem življenju. Pod vodstvom izkušenega štabnega vodnika Gregla so se spoznali s tehnikami preživetja v naravi, orožjem in tudi disciplino, ki je v vojaškem svetu že od nekdaj najpomembnejša vrlina. Vrhunec vikenda so kandidati doživeli, ko so bili z simulacijo napada na njihov tabor postavljeni v situacijo, ki jo doživijo pripadniki specialnih enot. Sredi noči so bili prisiljeni zapustiti mesto, kjer so spali, in čakala jih je dolga in predvsem nepredvidljiva pot, polna preizkušenj. Na koncu jim je le uspelo priti do mesta, kjer jih je pobral helikopter in jih pripeljal v novomeško vojašnico.

Ko smo lovili še zadnje lepe sončne dni v sredini septembra, smo se odločili, da odhitimo na Krk in se preizkusimo v wakeboardu. Vsem udeležencem je šlo super, tako da smo odločili, da to ponovimo še kdaj.

Konec septembra smo organizirali 7-dnevno jadranje, ki je bilo za vse udeležene nepozabno. Več si lahko preberete na strani 33.

Sodelovali smo tudi pri izvedbi Mladinske tržnice in Festivala urbanega dogajanja.

Da ne bi naši plesni koraki ostali na vajah za maturantski ples v srednji šoli, smo v ta namen organizirali tudi Plesni tečaj, kjer smo imeli možnost povaditi korake, ki smo jih že pozabili pa tudi možnost, da se naučimo še kakšnega koraka več. Glede na število dogodkov, kjer se bo plesalo, je ta dogodek več kot uporaben. Tečaj se je zaključil s slavnostnim dogodkom v Gostišču Loka, kjer so udeleženci lahko tudi pokazali vse plesne korake, ki so se jih naučili.

Prvič smo izvedli tudi DNŠtudentarijo, dogodek, namenjen dijakom in študentom, da se, preden se šolsko oz. študijsko leto konkretno začne, še malo sprostijo. Dogajanje se je začelo že popoldan, ko smo organizirali igre, v katerih se je pomerilo 7 ekip. Tekmovalci so se na različnih lokacijah v Novem mestu pomerili med sabo in po pričanju udeležencev, so se vsi noro zabavali. Po koncu iger se je začelo dogajanje v dvorani Gostišča Loka. V večer so nas povedli fantje iz skupine Plateau, ki so super ogreli publiko. Za njimi pa so iz hotela Modro Nebo prihiteli Kingstoni in poskrbeli, da se je plesišče napolnilo. Dogodka se je udeležilo veliko število obiskovalcev, zato smo se odločili, da DNŠtudentarija postane kar tradicionalna. Se vidimo naslednje leto!

Konec oktobra smo, kot se za noč čarovnic spodobi, organizirali DNŠ Halloween disco boogie party, kjer nas je s hiti 80 in 90 let prejšnjega stoletja zabaval DJ Chuma. Imeli smo tudi tekmovanje v rezanju buč in beer pongu ...

Ker letos naše društvo praznuje že kar 30 let od nastanka, smo v ta namen pripravili nekaj dogodkov, ki se bodo odvijali skozi celo leto v poklon tej obletnici. Eden izmed dogodkov je tudi DNŠ Hribolazec. V okviru Hribolazca se bomo za 30 let odpravili na 30 slovenskih vrhov. Do sedaj smo se odpravili na Tičarico in Triglavska jezera, Sveti Peter, Dom v Tamarju, na Šmarno goro in Kamniško sedlo.

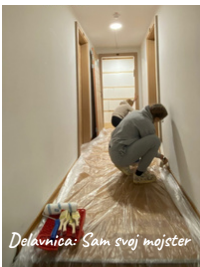
Drug dogodek namenjen praznovanju 30 let je 30 litrov za 30 let, ki je kljub varljivemu imenu dobrodelno obarvan, skozi celo leto bomo namreč zbirali 30 litrov krvi. Z dogodkom smo že začeli in je naletel tudi na pozitiven odziv. S polnim zagonom bomo nadaljevali in upamo, da nam ob koncu leta uspe opraviti vseh 30 izzivov, poleg vseh ostalih dogodkov, ki jih pripravljamo za vas.

DNŠ Cocktail party

DNŠ morje

Delavnica: Sam svoj mojster

DNŠ Plesni tečaj

Dobrodelni DNŠ: 1km = 1cent

Božiček za en dan

Nočni pohod na Gorjance

Mladinska tržnica

Halloween Disco Boogie

Galozjada na Novomeški tržnici

Porsche Slovenija izziv

TOP 5 FILMOV ZIME 2021

Zimski čas je odličen za druženje z najbližjimi ob gledanju dobrega filma. Ne glede na to, ali najraje zahajaš v kinoteko ali pa si priljubljene vsebine raje pogledaš doma, smo za vas pripravili nekaj najbolj pričakovanih filmov tega leta.

Spencer

Režija: Pablo Larraín

Igrajo: Kristen Stewart, Amy Manson, Jack Farthing, Sean Harris

Izid: 11. november 2021

Spencer je biografska psihološka drama, ki sledi odločitvi princese Diane, da bo končala svojo zakonsko zvezo s princem Charlesom in zapustila britansko kraljevo družino. Film se dogaja leta 1991 med božičnimi prazniki na kraljičinem posestvu Sandringham v Norfolku, kjer se Diana spopada s svojimi čustvi, govoricami o Charlesovi aferi ter nenehnem izogibanju paparacom.

Hiša Gucci

Režija: Ridley Scott

Igrajo: Lady Gaga, Adam Driver, Jared Leto, Jeremy Irons, Jack Huston, Salma Hayek, Al Pacino

Izid: 25. november 2021

Hiša Gucci je epska biografska in kriminalna drama, ki se ponaša z izjemno igralsko zasedbo. Film se dogaja v Italiji in spremlja tri desetletja ljubezni, izdajstev, maščevanja ter prikazuje dogajanje leta 1995 po umoru Maurizia Guccija, italijanskega poslovneža in glave družine Gucci, vse skozi oči njegove bivše žene Patrizie Reggiani.

Kralj Richard

Režija: Reinaldo Marcus Green

Igrajo: Will Smith, Jon Bernthal, Tony Goldwyn

Izid: 2. december 2021

Kralj Richard je biografska drama z Willom Smithom v glavni vlogi. Sledi življenju Richarda Williamsa, očeta in trenerja slavnih teniških igralk Serene in Venus Williams. Film predstavi Richardovo pot in željo, da bi svojima talentiranima hčerama omogočil uspešnost v svetu tenisa, kljub vsem oviram, ki jim stojijo na poti.

Zgodba z zahodne strani

Režija: Steven Spielberg

Igrajo: Ansel Elgort, Rachel Zegler, Ariana DeBose, David Alvarez, Rita Moreno

Izid: 9. december 2021

Najbolj poznan muzikal vseh časov, West Side Story, bo ponovno zaživel. Priredba mjuzikla iz leta 1957 bo v najnovejši izvedbi pripovedovala prepovedano ljubezensko zgodbo in rivalstvo dveh najstniških bendov različnih etničnih skupin.

Smrt na Nilu

Režija: Kenneth Branagh

Igrajo: Gal Gadot, Annette Bening, Armie Hammer, Kenneth Branagh, Rose Leslie

Izid: 10. februar 2022

Smrt na Nilu je misteriozna kriminalna drama, v kateri se v priredbi istoimenske klasike Agathe Christie na filmske ekrane vrača detektiv Hercule Poirot. Mir na križarjenju po Nilu zmoti umor enega od potnikov, in sicer mlade bogate dedinje. Priznanemu belgijskemu detektivu je zaupana naloga identificiranja morilca, še preden ta spet udari.

RECEPT: ROLADA Z NUTELLO

Sestavine

- 3 jajca
- 9 dag sladkorja
- 7,5 dag moke
- malo olja
- malo soli
- limonin sok
- rum
- sladkor v prahu
- nutella

Pripomočki

- 2 posodi
- mešalnik
- kuhalnica
- pladenj
- peki papir
- pečica
- nož

Čas priprave: 30 minut

1. Ločimo rumenjake in beljake.
2. Stepemo rumenjake.
3. Stepenim rumenjacom dodamo malo soli, limoninega soka, sladkor in rum ter ponovno stepemo.
4. V drugi posodi beljake posolimo, jim dodamo malo limoninega soka in jih stepemo v trd sneg.
5. V posodo z rumenjaki nato damo moko ter premešamo.
6. Nato v posodo z rumenjaki počasi dodamo še sneg ter počasi premešamo in dodamo še malo olja.
7. Pripravljeno maso enakomerno razdelimo na pladenj s peki papirjem ter ga za 5-10 min položimo v pečico na 200°C.
8. Pečeno maso takoj obrnemo na pomokan peki papir, ki ga pripravimo med peko.
9. Vroč jo namažemo z nutello in jo takoj zvijemo ter jo zavijemo v peki papir.
10. Ohlajeno posipamo s sladkorjem v prahu ter jo narežemo.

RECEPT: KVINOJA S PIŠČANCEM IN ZELENJAVO

Študentje se v času študija pogosto nezdravo prehranjujejo. Bodisi ker nimajo dovolj časa ali si kakovostnejših obrokov ne morejo privoščiti. Njihovi obroki velikokrat vsebujejo preveč maščob in premalo sveže zelenjave in beljakovin. Zato ima za vas ekipa DNŠ-ja recept za zdrav in hitro pripravljen obrok.

Kvinoja je živilo, ki bi jo lahko poimenovali tudi 'super hrana'. Poleg tega da vsebuje več beljakovin kot katerokoli drugo žito in ima skoraj idealno razmerje osmih esencialnih aminokislin, jo je tudi zelo enostavno pripraviti in se hitro skuha.

Tokrat smo vam pripravili recept s piščancem, papriko in bučkami zucchini, seveda pa lahko izberete tudi katerokoli drugo zelenjavo.

Čas priprave: 30 minut

Recept za pripravo 1 do 2 obrokov:

Sestavine

- pribl. 150 g piščančjega fileja
- pribl. 100 g kvinoje
- 2 do 3 stroki česna
- zelenjava po izbiri
- ½ čebule
- malo olja
- jušna osnova (v 4 dl tople vode raztopite 1 jušno kocko)
- sol
- poper
- peteršilj

Postopek priprave:

Najprej vse sestavine pripravimo, in sicer narežemo zelenjavo in piščančji file na manjše koščke ter nasekljamo čebulo in česen. Rahlo ju prepražimo na zmerni temperaturi, da postaneta zlatorumena. Dodamo na koščke narezanega piščanca in ga malo popečemo. Dodamo še zelenjavo (začinimo po okusu) in kvinojo, ter zalijemo z jušno osnovo. Pokrijemo in pustimo, da se kuha 12-15 minut. Na koncu dodamo še sveže nasekljan peteršilj in po želji 2 žlici pelatov. Pa dober tek!

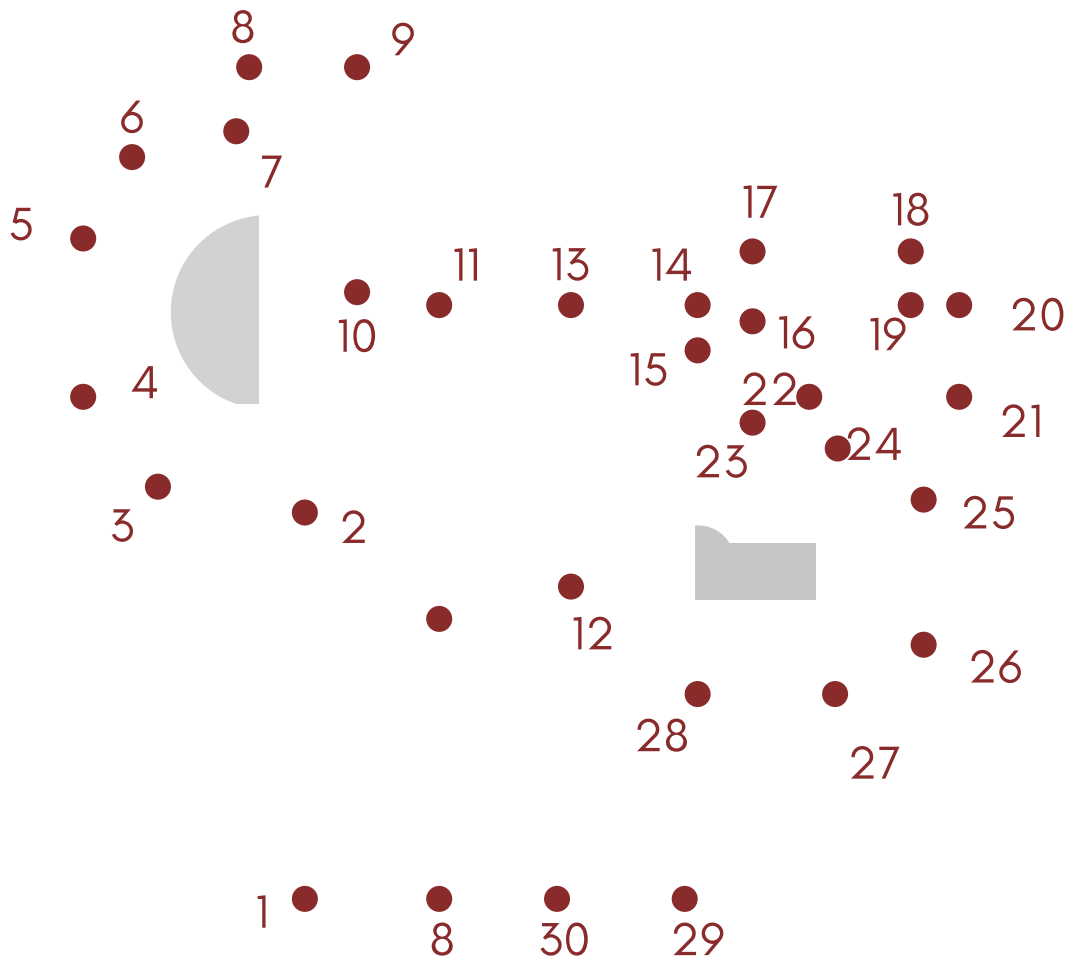
PREDSTAVLJAMO DNŠ MERCH!

Tjaša Travižan

Po vseh izzivih, vzponih in padcih je luč sveta ugledal DNŠ merch. Ideja se je rodila v glavah članov upravnega odbora DNŠ-ja in se je počasi soustvarjala z vami ob kavicah, na GDNM-jih, žurkah, kjer smo slišali vse te čudovite besede, ki se končajo na U. Pri izdelavi DNŠ mercha, smo se spomnili tudi na réke, ki jih slišimo le v

domačih, dolenskih krajih. V želji, da bi poskrbeli za prepoznavnost našega mesta in hkrati pokazali svojo "podgurskost", smo pripravili majčke, puloverje in ostale materiale, ki jih lahko dobite na vseh DNŠ dogodkih, prihaja pa tudi spletna trgovina.

Stay tuned!

30 pikic za

DNF